

سرفصل ۷- اعتراف اجباری و شکنجه

روایت: تقریباً دو هفته پیش برادر من را در جریان اعتراضات به گرانی بنزین در خیابان دستگیر کردند. در بازداشتگاه به او فشار آورده‌اند که باید اعتراف کند که از خارج از ایران دستور می‌گرفته و از قبل برای «اغتشاش» آموزش دیده بوده است. بازجوها به او گفته بودند اگر همکاری کند از قاضی خواهند خواست در حکمش تخفیف بدهد. برادرم مقاومت کرده بود، ماموران هم او را شکنجه کردند. نهایتاً برادرم خواسته بازجوها را قبول کرده بود و اعترافاتش را در دادسرا هم تکرار کرده بود.

سوال: در این شرایط در جلسه دادگاه چه طور باید از خودش دفاع کند؟ آیا می‌تواند بگوید اعترافش دروغ بوده است؟

پاسخ کارشناس حقوقی: بر طبق قوانین ایران اقرار و اعتراف اولاً زمانی ارزش دارند که مقرون به صحت باشد و دوماً نزد قاضی صادر کننده حکم انجام شده باشد. یعنی اگر متهمی در مرحله بازجویی یا دادسرا تحت فشار و شکنجه و یا هر شرایط دیگر اقراری انجام دهد، می‌تواند این اقرار خود را در دادگاه پس بگیرد و دادگاه نمی‌تواند اقرار متهم را در مرحله تحقیقات مقدماتی، مستند حکم خود قرار دهد. تبصره دو ماده ۲۱۸ قانون مجازات اسلامی صراحتاً این مسأله را بیان کرده است و اصل ۳۸ قانون اساسی نیز اقرار ناشی از فشار را فاقد ارزش دانسته است. بنابراین برادر شما بهتر است در دادگاه اجباری بودن اعتراف خود را هم شفاها و هم کتبا بیان کرده و صراحتاً اقرار قبلی خود را پس بگیرد. ایشان می‌تواند در دادگاه بگوید که با وعده و وعیدهای بازجوها و همچنین تحت فشار آنها اقرار کرده است. ضمناً برادر شما حق شکایت به دلیل شکنجه شدن را دارد. زیرا مطابق ماده ۵۷۸ قانون مجازات اسلامی: «هر یک از مستخدمین و مامورین قضایی یا غیر قضایی دولتی برای اینکه متهمی را مجبور به اقرار کند، او را اذیت و آزار بدنی نماید، علاوه بر قصاص یا پرداخت دیه، حسب مورد به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم می‌شود و چنانچه کسی در این خصوص دستور داده باشد، فقط دستور دهنده به مجازات حبس مذکور محکوم خواهد شد. اگر متهم به واسطه اذیت و آزار فوت کند، مباشر، مجازات قاتل و آمر، مجازات آمر قتل را خواهد داشت.» به همین دلیل پیشنهاد می‌شود برادران یا وکیلش از مامورانی که او را شکنجه کرده‌اند در دادسرای نظامی شکایت کند.

شما هم می‌توانید سوالات حقوقی خود را در ارتباط با دادرسی عادلانه، از دستگیری تا آزادی از ما بپرسید. به سرفصل‌های دیگر این راهنما سر بزنید، شاید پاسخ سوال‌تان را در آن‌ها پیدا کنید. در شبکه‌های اجتماعی هشتگ #پرسش‌وپاسخ_حقوقی_بنیادبرومند را دنبال کنید.